

55 UUR IN FLEVOLAND

Ooit ging het water van de Zuiderzee hier tekeer. Nu vind je er eilandjes in de weilanden, spectaculaire jonge natuur en zelfs nieuwe eilanden: de Marker Wadden. Ga mee een weekend pionieren en verlies je hart aan Flevoland.

TINEKE ZWIJGERS

De charme van oud en nieuw

NEDERLAND

Foto's Dorien Koppenberg

VRIJDAG 11.15 UUR Nieuwe wadden

Eerst is er een hele tijd niets en dan doemt een wit heuveltje op uit het water van het Markermeer. We hangen over de reling van de veerboot en de schipper meldt dat we zo gaan aanleggen bij de Marker Wadden. Het witte heuveltje krijgt nu snel contouren, maar veel is het niet. «Dat klopt», vertelt gids Melis. «Dit eerste eiland van de Marker Wadden is net open voor bezoek en nog echt een werk in uitvoering.» Dit ging eraan vooraf: de natuur in het Markermeer raakte ernstig verstoord toen de dijk tussen Enkhuizen en Lelystad het afsloot van het IJsselmeer. Er leefde geen vis meer, er kwamen geen vogels en op de bodem lag een dikke laag slib. Door met dit nieuwe land ruimte te creëren voor waterplanten, schelpdieren, trekvogels en vissen krijgt de natuur een nieuwe impuls. En dat levert al veel op. Tijdens onze rondwandeling spotten we steltlopers, krooneenden en een slobbeend. Melis wijst ons op moerasandijvie – «Een echte pionier en erg lekker!» – aan de rand van de waterplassen. We zien het zeldzame goudknopje, vernoemd naar de oorknopjes van Zeeuwse vissersvrouwen, en de blaartrekkende boterbloem – «Daar krijg je echt blaren van». Al wandelend ontdekken we ook de eerste bebouwing: fraaie houten vogelhutten en uitkijktoren De Steltloper, die uitzicht biedt op nog meer nieuwe eilanden.

VRIJDAG 17 UUR 'Op' Urk

Precies het omgekeerde gebeurde met Urk, dat in 1939 via een dijk met Friesland verbonden werd en geen eiland meer is. Alsof de Urkers het nog altijd niet kunnen geloven, wonen ze 'op' Urk en houden ze vast aan hun tradities. Ze zijn streng gelovig, leven van de visserij (op de Noordzee) en veel mannen dragen gouden oorknopjes in hun oren. Die vormden ooit hun verzekering voor een nette begrafenis. Wij gaan vis eten op het terras van De Kaap, het mooiste plekje van Urk. Hier op de keilembult onder de vuurtoren, waar de eilanders zich terugtrokken toen de waterspiegel steeds verder steeg, is het uitzicht op het IJsselmeer onbeperkt. Bootjes varen langs, we horen meeuwen en de zon weerkaatst in het kabbellende water. Heerlijk!

ZATERDAG 11 UUR Eiland in het weiland

Sterker nog is het verhaal van Schokland, waar arme vissersfamilies lang strijd leverden met het water. Ze zaten soms dagen op zolder om de voeten droog te houden. In 1859 besloot koning Willem III het eiland te laten ontruimen en in 1942 kwam met de drooglegging van de Zuiderzee een eind aan Schokland als eiland. Het ligt nu in de Noordoostpolder en je ziet er de contouren nog altijd van uitsteken boven de weilanden. We nemen een kijkje in Museum Schokland, waar we meer te weten komen over het gebied. Zoals over de wilde dieren waarvan de skeletten tevoorschijn kwamen tijdens de inpoldering. De mammoet, wisent en wolharige neushoorn steken ver boven ons uit. Na de lunch wandelen we langs de randen van het oude eiland naar de voormalige haven, die fraai is gerestaureerd. Het is een gekke gewaarwording om vanaf de aanlegsteiger slechts uit te kijken over wuivend grasland! De plek is fotogeniek en locatie van tijdelijke kunstprojecten.

ZONDAG 10 UUR Waar is de zeearend?

Hoe mooi nieuwe natuur kan zijn, zien we in de Oostvaardersplassen. Na het droogleggen van de Flevopolder wachtte een nat stuk land bij Lelystad op zijn bestemming als industrieterrein. De natuur greep haar kans en creëerde zo'n waardevol moerasgebied dat die bedrijven nooit meer kwamen. Op weg naar het bezoekerscentrum passeren we een kudde konikpaarden met wapperende manen. In een bocht van de weg staan vogelaars. Als we stoppen wenkt een van hen ons naar zijn telescoop. «Een zeearend!» Ik zie 'm, heel klein in de verte maar snap meteen waarom men dit dier 'vliegende deur' noemt. Hij is een en al vleugel. Als toegift wandelt er een vos door het beeld. Ook als we voor de lunch neerstrijken bij Café De Oostvaarders, net buiten Almere, worden we beloond: een klein leger lepelaars is de bodem van de plas aan het 'stofzuigen'. Maar het hoogtepunt wacht ons tijdens de finale: een wandeling langs de Lepelaarsplassen. De dames in bezoekerscentrum De Trekvogel vertellen er opgetogen over. Er zijn dit jaar voor het eerst zeearenden geboren. Als we de kijkhut binnenlopen klinkt er al drukgeroezemoes. En ja hoor: op een eilandje in de plas ontwaren we tussen zich droog wapperende aalscholvers en verveeld kijkende eenden en ganzen maar liefst twee zeearenden. Chapeau!

OOK BIJZONDER

- In het sprookjesachtige **Waterloopbos** wandel je langs modellen van waterbouwkundige projecten. Van de Deltawerken tot de havens van Bangkok en Marscha-el-Brega in Libië. www.hetproeflab.nl
- Vlakt bij Schokland eet je met uitzicht op het Ketelmeer in 'strandpaviljoen' **Pier 16** www.pier16.nl
- Kijk onderweg uit naar **Land Art**, kunst in en van de natuur. Zoals het beeld Exposure, een hurkende man van staal (onderweg naar de Marker Wadden) en de Groene Kathedraal van populieren bij Almere. www.flevolanderfgoed.nl

PRAKTISCH

ERHEEN: de afstand Brussel-Lelystad bedraagt zo'n 235 kilometer. Parkeren is doorgaans gratis of tegen laag tarief.

LOGEREN:

• **Zicht op Zee:** gezellige en prope studio met keuken aan de haven van Urk. Vanaf € 85, logies voor 2 personen (www.overnachtenopurk.nl).

• **B&B Schokland:** comfortabele kamer op voormalige boerderij bij Schokland. Lekker vers ontbijt. Vanaf € 85, B&B voor 2 personen (via Booking.com).

MEER INFO: www.nationaalparknieuwwand.nl (bezoekerscentra, wandelroutes); www.natuurmonumenten.nl (veerboot Marker Wadden); www.schokland.nl (werelderfgoed en museum); www.flevoland.nl (Lepelaarsplassen).

